

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO - OPĆINA ILIDŽA
OPĆINSKI NAČELNIK

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
SARAJEVO CANTON - MUNICIPALITY OF ILIDŽA
MUNICIPALITY MAYOR

SLUŽBA ZA KOMUNALNE POSLOVE I
INFRASTRUKTURU

COMMUNAL AFFAIRS AND
INFRASTRUCTURE DEPARTMENT

SREDNJEROČNI

PLAN I PROGRAM ODRŽAVANJA, ZAŠTITE, REKONSTRUKCIJE, IZGRADNJE I OBNOVE LOKALNIH I NERAZVRSTANIH CESTA NA PODRUČJU OPĆINE ILIDŽA

ZAPERIOD od 4 (ČETIRI) godine

(2024.-2028.)

NOSILAC IZRADE:

Služba za komunalne poslove i infrastrukturu

Ilidža, decembar, 2023.godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	4
2. ZAKONSKA REGULATIVA	5
3. NADLEŽNOST NAD SAOBRAĆAJNICAMA.....	5
4. FINANSIRANJE	6
5. CILJEVI I ZADACI.....	6
6. ANALIZA STANJA LOKALNIH I NERAZVRSTANIH CESTA.....	6
7. ODRŽAVANJE LOKALNIH I NERAZVRSTANIH CESTA	13
7.1 Ljetno održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta	14
7.2 Zimsko održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta i pješačkih staza	15
8. PLAN IZGRADNJE, REKONSTRUKCIJE I REHABILITACIJE CESTA.....	16
8.1. IZGRADNJA NOVIH SAOBRAĆAJNICA	16
8.1.1 Izgradnja raskrsnice XIII transferzala-Džemala Bijedića sa trakama za lijeva i desna skretanja	16
8.1.2. Izgradnja trake za ubrzanje na zapadni prilaz gradu.....	17
8.1.3 Izgradnja saobraćajnice „Ratni put Igman“, Glavogodina-osmice	18
8.1.4 Izgradnja kružnog toka na raskrsnici ulica M17-Lužansko polje-IV Viteške brigade... 18	
8.1.5 Izgradnja saobraćajnice “Riverina Sastavci”	19
8.1.6 Izgradnja pristupne saobraćajnice za objekat dvonamjenskog skloništa, Sokolović Kolonija 19	
8.1.7 Izgradnja saobraćajnice od parkinga mezarja Kovači do ulice Igmanski put“	20
8.1.8 Izgradnja saobraćajnice kroz industrijsku zonu “Bosanka”	20
8.1.9 Izgradnja saobraćajnice “Nova ulica Osik”	21
8.1.10 Izgradnja kružne raskrsnice na raskrsnici ulica M17-Samira Čatovića Kobre, naselje Lužani 21	
8.1.11 Izgradnja mini kružne raskrsnice na raskrsnici ulica Hrasnička cesta-Samira Čatovića Kobre-Rustempašina.....	22
8.1.12 Nastavak izgradnje saobraćajnice “Ratni put Igman” dionoca od osmica do R 442a22	
8.1.13 Izgradnja saobraćajnica od ulice Poligonska do ulice Ilirska (kroz Sigmu)	23
8.1.14 Izgradnja saobraćajnica od kružnog toka M17-Ibrahima Ljubovića do ulice 12.mart 24	
8.1.15 Izgradnja saobraćajnice od ulice Mehe Porobića do ulice Bare kod Stupa	24
8.1.16 Izgradnja saobraćajnice od ulice Butmirska cesta do A transferzale (Općina Novi Grad) (ispod piste Međunarodnog aerodroma Sarajevo).....	25
8.1.17 Nastavak izgradnje saobraćajnice Put Famosa (od kružnog toka do linije entiteta) .25	
8.2. REKONSTRUKCIJA I REHABILITACIJA SAOBRAĆAJNICA	26
8.2.1 Rekonstrukcija ulice Izeta Musića.....	26

8.2.2	Rekonstrukcija saobraćajnice i izgradnje pješačke staze (Desno) Butila-Osik-Plandište	26
8.2.3	Rekonstrukcija i proširenje saobraćajnice Remze Ahmetović	27
8.2.4	Rekonstrukcija i proširenje saobraćajnice Stari drum.....	27
8.2.5	Rekonstrukcija i proširenje saobraćajnice Mehe Porobića	28
8.2.6	Rekonstrukcija ulice Bojnička	28
8.2.7	Rekonstrukcija i proširenje ulice Dr.Silve Rizvanbegović	29
8.2.8	Rekonstrukcija i proširenje ulice Dr.Kasima Begića	29
8.2.9	Rehabilitacija ulice Karla Maly-a.....	30
8.2.10	Rehabilitacija ulice Velika aleja (od okretaljke za fijakere do parkinga)	31
8.2.11	Rehabilitacija ulice Jasike.....	31
8.2.12	Rekonstrukcija ul. Kenana Dubravića	32
8.2.13	Rekonstrukcija i proširenje ulice Tuneli.....	33
8.2.14	Rehabilitacija ulice Osik, od pothodnika do spoja sa ulicom Stara pruga Osik	33
8.2.15	Rekonstrukcija ulice Igmanska cesta, od raskrsnice sa ul. Igmanskih bataljona do ratne rampe.....	34
8.3.	VANREDNO I INVESTICIONO ODRŽAVANJE LOKALNIH I NERAZVRSTANIH SAOBRAĆAJNICA	34
8.4	IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA MOSTOVA	35
8.5	IZGRADNJA BICIKLISTIČKIH STAZA.....	35
8.6	IZGRADNJA PJEŠAČKIH STAZA	35
8.7	IZGRADNJA AUTOBUSNIH STAJALIŠTA	35
9.	OSNOVNI ELEMENTI PLANA I PROGRAMA ZA PERIOD OD 2024.-2028. GODINE	36

1. UVOD

Strategijom razvoja lokalnih cesta za period 2015.-2025. godine, utvrđeni su osnovni ciljevi i pravci za poboljšanje stanja lokalnih cesta. Navedena Strategija predstavlja dokument koji sadrži viziju, misiju, ciljeve, kriterije i prioritete razvoja i građenja kao i kriterije realizacije strategije. Da bi se omogućila adekvatna realizacija navedenog dokumenta, neophodno je pristupiti izradi plana. Plan za realizaciju strategije razvoja lokalnih cesta predstavlja specifikaciju mjera i akcija, u cilju realizacije ciljeva iz dokumenta "Strategija razvoja lokalnih cesta za period 2015.-2025. godine. Aktivnosti predviđene planom za implementaciju Strategije razvoja lokalnih cesta za period 2015.-2025. godine, doprinjet će razvoju funkcionalnog saobraćajnog sistema na području Općine Ilidža, koji treba da obezbjedi povećanje kapaciteta saobraćajnica i očekivanog nivoa usluge. Održavanje, zaštita, rekonstrukcija, izgradnja i obnova lokalnih i nerazvrstanih cesta je od posebnog društvenog interesa. Ova oblast je regulisana Zakonom o cestama Federacije BiH, („Službene novine Federacije BiH“, broj:12/10, 16/10 i 66/13), Zakonom o cestama Kantona Sarajevo („Službene novine KS“, broj:01/22), Pravilnikom o održavanju javnih cesta, („Službene novine Federacije BiH“, broj 57/15), Odlukom o izmjenama odluke o razvrstavanju vangradskih lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo („Sl. Novine Kantona Sarajevo“, br. 40/14), i Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“ broj: 60/10, 12/09, 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 39/14, 59/22).

Odredbama Zakona o cestama Federacije BiH, („Službene novine Federacije BiH“, broj:12/10, 16/10 i 66/13) i Zakona o cestama Kantona Sarajevo („Službene novine KS“, broj:01/22), uređen je pravni položaj javnih cesta, upravljanje cestama, građenje, održavanje i ustupanje radova, zaštita cesta i uslovi odvijanja saobraćaja na cestama, finansiranje javnih cesta kao i druga bitna pitanja značajna za Općinu na nivou lokalnih i nerazvrstanih cesta.

Odredbama Odluke o izmjenama odluke o razvrstavanju vangradskih lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo („Sl. Novine Kantona Sarajevo“, br. 40/14), utvrđene su lokalne ceste na području Općine Ilidža. Sve ceste koje nisu razvrstane u jednu od kategorija javnih cesta su nerazvrstane ceste i u nadležnosti su općine.

Srednjoročni program održavanja i zaštite, kao i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove regionalnih cesta, donosi Vlada, u skladu sa strategijom za razdoblje od četiri godine uz saglasnost Skupštine, a za lokalne ceste i gradske ulice gradonačelnik ili općinski načelnik uz saglasnost gradskog ili općinskog vijeća.

2. ZAKONSKA REGULATIVA

Za izradu srednjoročnog plana i programa održavanja, zaštite, rekonstrukcije, izgradnje i obnove lokalnih i nerazvrstanih cesta na području općine ilidža za period od 4 (četiri) godine (2024.-2028.) korištena je sljedeća zakonska regulativa:

- Zakon o cestama Federacije Bosne i Hercegovine ('Službene novine FBiH' broj: 12/10, 16/10 i 66/13)
- Zakon o cestama Kantona Sarajevo („Službene novine KS“, broj:01/22)
- Odluka o razvrstavanju vangradskih lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo («Sl. Novine Kantona Sarajevo», br. 22/13 i 40/14)
- Pravilnik o održavanju javnih cesta (' Službene novine FBiH ' broj: 69/10,57/15)
- Pravilnik o vođenju evidencije o javnim putevima i objektima na njima (Sl.Glasnik BiH br. 13/07)
- Strategija razvoja loklanih cesta za period 2015.-2025. godine

3. NADLEŽNOST NAD SAOBRAĆAJNICAMA

Odredbama Zakona o cestama F BiH („Sl. Novine F BiH“; br. 12/10, 16/10 i 66/13) i Zakona o cestama Kantona Sarajevo („Službene novine KS“, broj:01/22) uređen je pravni položaj javnih cesta, upravljanje cestama, održavanje cesta i dr.

Po odredbama navedenog zakona korištenje, održavanje, zaštita, rekonstrukcija nerazvrstanih cesta, kao i poslovi nadzora nad istim uređuje se gradskim i općinskim propisom dok se održavanje, zaštita, rekonstrukcija javnih cesta uređuju federalnim, kantonalnim odnosno općinskim propisom u zavisnosti od vrste javnih cesta.

Odredbama Odluke o razvrstavanju vangradskih lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo («Sl. Novine Kantona Sarajevo», br. 22/13 i 40/14) utvrđene su lokalne ceste na području Općine Ilidža.

Na osnovu odredbi Zakona o cestama F BiH („Sl. Novine F BiH“, br 12/10, 16/10, 66/13) i Zakona o cestama Kantona Sarajevo („Službene novine KS“, broj:01/22), javne ceste zavisno od njihovog značaja podijeljene su na:

- autoputevi;
- brzi putevi;
- magistralni putevi;
- regionalni putevi;
- lokalni putevi.

U sljedećoj tabeli date su informacije o tome ko proglašava pojedine kategorije puteva i ko je nadležan za njihovo održavanje:

R.B.	KATEGORIJA CESTE	PROGLAŠAVA	NADLEŽNOST
1.	Autoceste	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	JP Autoceste FBiH
2.	Brze ceste	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	JP Autoceste FBiH
3.	Magistralne ceste	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	JP Ceste FBiH
4.	Regionalne ceste	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	Direkcija za puteve Kantona Sarajevo
5.	Lokalne ceste	Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo	Općina
6.	Nerazvrstane ceste	Općina	Općina

Tabela 1. Kategorije saobraćajnica

4. FINANSIRANJE

Planiranje održavanja, zaštite, rekonstrukcije, izgradnje i obnove lokalnih i nerazvrstanih cesta bazirano je na realnim potrebama normalnog funkcionisanja saobraćaja, na konsultacijama i prijedlozima organa mjesnih zajednica i finansijskim mogućnostima Općine iskazanim kroz budžete.

Finansijska sredstva za održavanje javnih puteva osiguravaju se iz:

- godišnjih naknada za upotrebu puteva što se plaćaju pri registraciji vozila,
- naknada za puteve iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata,
- posebnim naknadama za upotrebu javnih puteva itd.
- Donacija/grantova (sredstva federalnog/kantonalnog budžeta, donacije drugih donatora)

U skladu sa Zakonom o cestama u F BiH, javni prihod prikupljen po osnovu putarina iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata i godišnjih registracija motornih i priključnih vozila usmjerava se JP Cestama F BiH 40%, nadležnim kantonalnim ustanovama za ceste 35%, a nadležnim općinskim organima za lokalne ceste i ulice u gradovima 25%.

5. CILJEVI I ZADACI

Održiva cestovna infrastruktura utiče na ekonomski i društveni razvoj olakšavanjem mobilnosti i pružanjem adekvatnog pristupa ljudi i roba lokacijama od značaja za ekonomiju i društvo.

Adekvatan pristup određenoj lokaciji značajno utiče na ekonomski razvoj i trgovinu, a potpomaže i integraciju.

U cilju postizanja gore navedenog, zahtijeva se da cestovna infrastruktura:

1. zadovoljava potražnju za saobraćajem;
2. bude efikasna;
3. bude priuštiva;
4. bude sigurna;
5. ima minimalan negativan uticaj na okoliš

Strateški ciljevi Općine Ilidža su povećanje sigurnosti saobraćaja i podizanje nivoa usluge na lokalnim cestama. Ceste pozitivno utiču na demografsku i privrednu sliku društva, pomažu razvoju nerazvijenih krajeva, te čine pretpostavku decentralizacije društva i dostupnosti različitih sadržaja

Razvoj cestovne mreže treba biti održiv, tako da teži povećanju sigurnosti, protočnosti prometa i što višem nivou uslužnosti ceste, uz minimalan negativan utjecaj na okoliš, zdravlje i kvalitetu života stanovništva koje živi u blizini ceste

Tokom provedbe Programa poboljšat će se nivo kvalitete održavanja postojeće mreže cesta, a izgradnja novih cesta izvodit će se u skladu sa utvrđenim kriterijima za prioriteta ulaganja. Kvalitetnim ulaganjem u održavanje i građenje javnih cesta stvorit će se preduvjeti ispunjenja ciljeva.

6. ANALIZA STANJA LOKALNIH I NERAZVRSTANIH CESTA

Srednjoročni plan i program održavanja, zaštite, rekonstrukcije, izgradnje i obnove lokalnih i nerazvrstanih cesta na području općine ilidža za period od 4 (četiri) godine (2024.-2028.) zasnovan je na realnoj slici postojećeg stanja cestovne mreže na području Općine Ilidža, identifikaciji problema i limitirajućih faktora za njen razvoj i unapređenje, planovima za razvoj,

efikasno upravljanje i održavanje mreže lokalnih cesta i u skladu s tim definisanim okvirnim finansijskim sredstvima koje je neophodno obezbijediti za realizaciju planiranih aktivnosti.

Temeljni značaj saobraćajne infrastrukture već godinama se sastoji u tome da poveže različite funkcije i obezbijedi korištenje površina jedne zajednice kao npr. "stanovanje", "rad", "snabdijevanje", "obrazovanje", "odmaranje" i dr. Na taj način formira se mreža saobraćajnica na području grada i šire.

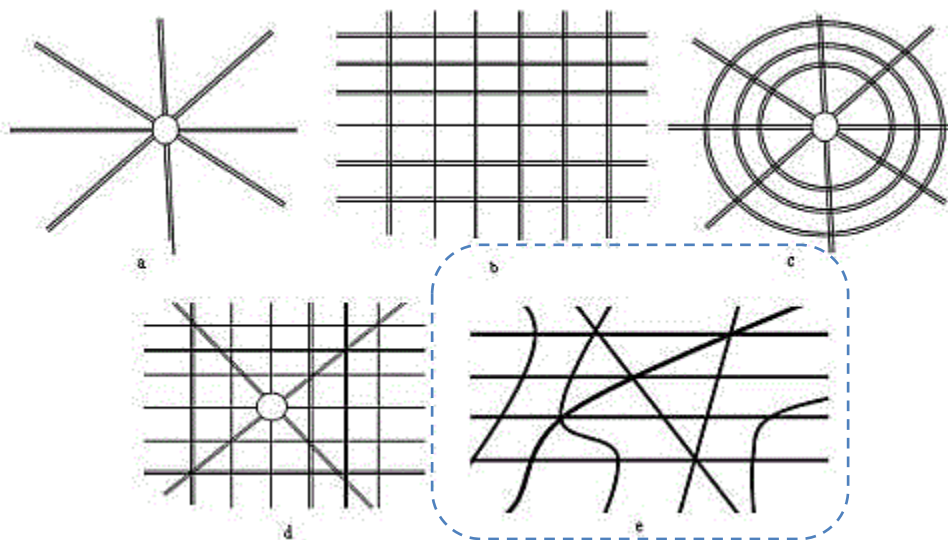
U zavisno od građevinske strukture i veličine zajednice ukupna mreža saobraćajnica se može podijeliti na dijelove za:

- individualni motorizovani saobraćaj;
- pješački saobraćaj;
- biciklistički saobraćaj;
- javni putnički prevoz ;

Mreža gradskih saobraćajnica može se pojaviti u raznim formama, zavisno od načina iskorištavanja prostora, oblika gradskog saobraćaja kao i konfiguracije terena.

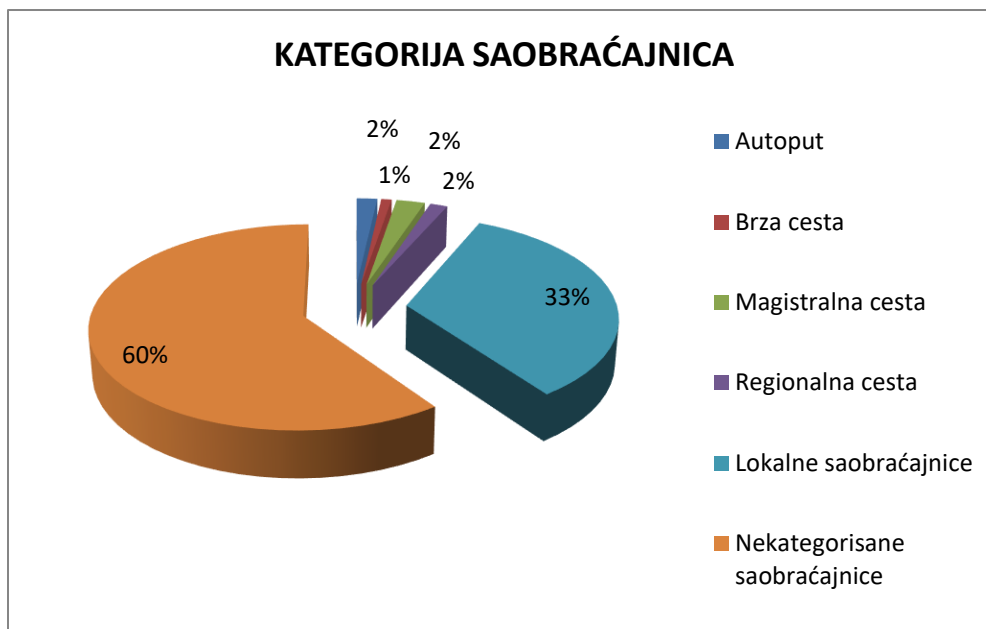
U planiranju gradskih saobraćajnica postoji pet osnovnih sistema saobraćajne mreže (slika):

- radijalni sistem;
- ortogonalni sistem;
- radijalno-prstenasti sistem;
- radijalno-ortogonalni sistem i
- kombinovani sistem uličnih mreža (organski sistem).

Slika 1. Sistemi mreže ulica

Saobraćajnu mrežu na području općine Ilidža čine autoput dužine 8.382,00 m, brze ceste dužine 4.214,00 m, magistralne ceste dužine 11.605,00 m, regionalne ceste 7.080,00 m, lokalne ceste dužine 156.355,00 m i nekategorisane ceste dužine 280.541,00 m. Ukupna mreža saobraćajnica na području općine Ilidža je u dužini 468.177,00 m.

Slika 2. Kategorije saobraćajnica na području Općine Ilidža

Naselja unutar općine su povezana lokalnim saobraćajnicama koje su skoro sve asfaltirane. Stanje lokalnih saobraćajnica na području općine je na zadovoljavajućem nivou. Postoji određeni dio saobraćajnica sa oštećenim asfaltnim zastorom, usljed prekomjerne upotrebe ceste, loše saniranih prokopa. Kao nedostatak na lokalnim i nekategorisanom cestama jenedovoljna izgrađenost pješačkih i biciklističkih staza.

Većina asfaltiranih saobraćajnica je standardnog oblika, s tim što postoji određen broj saobraćajnica čija je širina, usljed bespravne gradnje objekata i ograda uz saobraćajnice, nestandardnog oblika što utiče na ometano odvijanje saobraćaja u oba smjera. Zbog velike frekvencije vozila kroz naselja stvara se velika buka i negativno utiče na kvalitet zraka. Postojeći kapacitet saobraćajnica u velikoj mjeri zadovoljava zahtjevima vozila, izuzev saobraćajnica u centralnom području općine, na kojima se, u periodima vršnog sata, stvaraju gužve.

Slika 3. Mreža lokalnih saobraćajnica na području općine Ilidža

Karakteristike lokalnih saobraćajnica na području općine Ilidža predstavljene su u sljedećim tabelama:

R.B.	NAZIV CESTE	PROSJEČNA ŠIRINA KOLOVOZ A (m)	DUŽINA KOLOVOZA (m)	asfaltirana/m akadamska	Nivo usluge (NU)	Brzina
1	12.Mart	5	310	A	B	50
2	13. Juni	5	1.360	A	B	50
3	6. April	5	390	A	B	50
4	Aerodromska	5	715	A	B	40
5	Ahmeda Bošnjaka	5	280	A	B	50
6	Ahmeta Ljubunčića	5	1.000	A	C	50/30
7	Aleja Bosne Srebrene	5	1.330	A	D	50/30
8	Azići	5	1.160	A	C	50/30
9	Bajre Kaljanca	5	255	A	C	50
10	Banjska	5	510	A	D	50
11	Bare kod Stupa	5	910	A	C	50/30
12	Barska	5	720	A	C	50/40

13	Begluk	5	550	A	C	50
14	Bistrički put	5	2.070	A/M	C	40
15	Bjelašnička	5	720	A	C	50
16	Blažuj	5	1.140	A	B	50
17	Blažujski drum	5	790	A	C	50
18	Bojnička	5	3.870	A	C	50
19	Briješćanska	5	355	A	B	50
20	Bosanskih gazija	5	755	A	C	50
21	Buhotina	5	1.610	M	C	50
22	Bunica	5	500	A	C	50
23	Butmirska cesta	5	3.640	A	C	50/30
24	Butmirskog bataljona	5	670	A	C	50
25	Cap Anamur	5	415	A/M	B	40
26	Čitlučka	5	435	A	B	40
27	Čamila Marića	5	325	A	C	40
28	Derviš-paše Bajezidagića	5	300	A	B	40
29	Dobrinjska	5	740	A	C	40
30	Doglodi	5	730	A	C	50
31	Dr. Mustafa Pintola	5	560	A	C	50/30
32	Dr. Silve Rizvanbegović	5	1.150	A	B	50
33	Dr. Halid-bega Hrasnice	5	610	A	C	50
34	Dr. Kasima Begića	5	720	A	C	50/30
35	Dr. Mustafe Pintola do mosta Alije Izetbegović	5	1.100	M	-	-
36	Dragana Kulidžana	5	330	A	B	50
37	Drage Filipovića	5	995	A	C	40
38	Edhema Eke Džubura	5	650	A	C	50/30
39	Emira Bogunića Čarlija	5	210	A	B	50
40	Fadila Hadžića	5	360	A	C	50
41	Ferhat-paše Sokolovića	5	705	A	C	40
42	Francuske revolucije	5	260	A	B	50
43	Franje Vuletića	5	300	A	B	40
44	Fridriha Kacera	5	550	A	C	40
45	Generala Izeta Nanića	5	615	A	B	50
46	Gornja Mahala	5	2.270	A/M	D	40
47	Gornje Vlako	5	4.970	A/M	D	40
48	Grabovine	5	1.460	A/M	C	40
49	Harisa Merzić	5	410	A	A	50
50	Hendekuša	5	2.400	A/M	C	40
51	Hendekuša prema stočnoj pijaci	5	1.230	A	B	50
52	Hifzi Bjelevca	5	530	A	B	50/40
53	Hipodrom	5	1.490	A/M	C	50
54	Hrasnička cesta	5	3.650	A	C	60/50
55	Huseina Đoze	5	730	A	C	50
56	Ibrahima Hafiza Ridanovića	5	640	A	C	50/30
57	Ibrahima Ljubovića	5	385	A	C	50
58	Igmanska cesta	5	2.100	A/M	B	50/30

59	Igmanskih bataljona	5	1.560	A	B	50
60	Igmanskih bataljona (krak)	5	325	A	B	40
61	Ilirska	5	1.420	A	B	40
62	IV Viteške Brigade	5	1.310	A	C	50/30
63	Ivana Brkića	5	420	A	B	50
64	Izeta Čomore	5	660	A	B	40
65	Izeta Musića	5	260	A	C	40
66	Jahielia Fincija	5	450	A	B	50
67	Josipa Pančića	5	310	A	B	50/40
68	Josipa Slavenskog	5	460	A	B	50
69	Joze Penave	5	260	A	B	50
70	Kakrinjski put	5	3.400	A/M	C	40
71	Kamenolom	5	2.720	A	C	50/30
72	Karamušići	5	1.270	A/M	B	50
73	Karima Zaimovića	5	230	A	B	50
74	Kasindolska	5	1.540	A	D	50
75	Kobiljača	5	965	A/M	B	40
76	Konaci	5	1.190	A/M	C	40
77	Kovačevac	5	2.130	A/M	C	50
78	Krak ul. Vlakovo do ul. Remze Ahmetović	5	1.100	A	D	50
79	Krste Hegedušića	5	450	A	B	50
80	Lasički drum	5	470	A	B	50
81	Latička	5	390	A	A	50
82	Lepenička	5	630	A	C	50
83	Lužansko polje	5	1.590	A	C	50
84	Mala Aleja	5	220	A	-	-
85	Mali Kiseljak	5	1.550	A	C	50
86	Mehe Porobića	5	1.160	A	C	50
87	Mekote	5	1.630	A	C	50/30
88	Mliništa	5	435	A	C	50
89	Most spasa	5	780	A	C	40
90	Mratnjevače	5	1.000	A	C	50
91	Nasihe Kapidžić-Hadžić	5	230	A	B	40/30
92	Nikole Kolumbića Šake	5	820	A	C	50
93	Nikole Šopa	5	960	A	C	50
94	Butmirska cesta - Hrasnička cesta	5	2.390	A	B	60
95	Most Alije Izetbegović - ratni most	5	1.580	A/M	-	60
96	Osik	5	2.990	A	C	50/40/30
97	Oteška	5	640	A	B	50
98	Pijačna	5	980	A	C	50
99	Plandište	5	570	A	B	50
100	Plantaže	5	795	A	B	50
101	Plavi put i Mlinska	5	480	A	C	50/30
102	Poligonska	5	910	A	B	50
103	Polje	5	380	M	C	50
104	Prve Samostalne Brigade	5	250	A	B	50/30

105	Puhovik	5	800	M	C	40
106	Put Famosa	5	1.870	A	B	50
107	Rate Dugonjića	5	990	A/M	B	50
108	Remze Ahmetović	5	1.700	A	C	50/40
109	Remze Ahmetović - Drage Filipovića	5	1.960	A/M	D	40
110	Rogačići	5	1.650	A/M	C	40
111	Rudnik i Rukodol	5	1.140	A/M	B	50
112	Rustempašina	5	1.140	A	E	50/40
113	Samira Čatovića Kobre	5	640	A	D	50
114	Stara pruga Osjek	5	1.160	A	C	50
115	Most Osjek - Mali Kiseljak (pored Jonuza)	5	1.000	A/M	C	40
116	Seada Sinanovića	5	325	A	B	50
117	Sokolovičkog bataljona	5	820	A	B	50
118	Stanjevac	5	1.100	A/M	C	40
119	Stara pruga	5	860	A/M	C	40
120	Stari drum	5	1.040	A	C	50/40
121	Stari harem	5	280	A	B	50
122	Stari Kovači	5	460	A	C	40
123	Stojčevac	5	590	A	D	50/40
124	Stupska	5	750	A	C	50/30
125	Šamin gaj	5	1.640	M	C	50
126	Šehitluci	5	880	A	B	40
127	Školska	5	265	A	B	40
128	Terovića	5	1.520	A	B	40
129	Trg 22. Aprila	5	295	A	B	50
130	Trg Oteškog bataljona	5	390	A	C	50
131	Tukovi	5	630	A	C	50
132	Tuneli	5	1.130	A	B	50
133	Tvornička	5	790	A	B	50
134	Uglješe Uzelca i Trešnje	5	1.350	A/M	C	50
135	Umihane Čuvidine	5	750	A	C	50/30
136	Ustanička	5	130	A	D	40
137	Velika Aleja	5	3.610	A	-	-
138	Velika Aleja - Stojčevac	5	1.520	A	C	40
139	Vidovci	5	2.250	A	D	40
140	Vinka Šamarlića	5	420	A	C	50
141	Vitomira Lukića	5	260	A	C	50/30
142	Vlakovo	5	2.075	A	C	50/40
143	Vrela	5	840	A	C	40
144	Vrelo Bosne	5	1.260	A	D	40
145	Vreoca	5	535	A	A	50
146	Zenik	5	3.190	A/M	D	40
147	Zije Krajine	5	505	A	C	50
148	Zujevinska	5	1.290	A	C	50
149	Željeznička	5	520	A	C	40
150	Mustafe Ice Voljevice	5	120	A	A	50

151	Butmirska - Kasindolska - M17	6	600	A	C	50
152	Mali Kiseljak - Pak centar (servisna)	5	680	A	A	50
153	Spoj M-17 - kružni tok Ilidža	6	130	A	C	50
154	Spomenik	5	310	A	B	50

Tabela 2. Lokalne saobraćajnice Općine Ilidža

Gustina lokalnih puteva iznosi 1,09 km na 1 km² površine.

Nedovoljno razvijena putna mreža posljedica je limitirajućih faktora koji otežavaju ili ograničavaju funkcionalno povezivanje unutar Općine Ilidža, kao i njeno povezivanje sa neposrednim okruženjem. Naime, nepovoljna topografija i geološka struktura terena, prevoji sa otežanim prelazima, ograničenost budžetskih sredstava, imovinsko-pravni problemi, usložnjavaju izgradnju i održavanje saobraćajne infrastrukture.

Bez obzira na gore navedene limitirajuće faktore po razvoj putne infrastrukture, u proteklom periodu realizovane su mnoge aktivnosti na poboljšanju i unapređenju putne mreže, podizanju njenog ukupnog kvaliteta i nivoa sigurnosti, kao i načina upravljanja putevima i finansiranja puteva kao javnog dobra.

7. ODRŽAVANJE LOKALNIH I NERAZVRSTANIH CESTA

Redovno održavanje cesta čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tokom cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti saobraćaja na njima. Ovi radovi se obavljaju i zbog mjestimičnog poboljšanja elemenata ceste, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti saobraćaja.

Lokalne i nerazvrstane ceste su dobra u općoj upotrebi u državnom vlasništvu i od interesa za Općinu Ilidža.

Lokalne ceste na području Općine Ilidža u smislu Odluke o lokalnim i nerazvrstanim cestama su javne ceste koje povezuju naselja u općini sa naseljima iz susjednih općina, ili povezuju važnija naselja unutar općine, te povezuju saobraćaj na druge javne ceste iste ili više kategorije.

Polazeći od općeg interesa lokalne zajednice kao i interesa privrednih subjekata za daljim razvojem saobraćajne infrastrukture, kao kapitalne pretpostavke bržeg ukupnog razvoja a naročito pojedinih privrednih grana, nastavak ulaganja u održavanje mreže cesta nameće se kao nužan prioritet.

Iz godine u godinu se ulažu značajna finansijska sredstva u izgradnji, rekonstrukciji i rehabilitaciji lokalnih i nerazvrstanih cesta na području općine Ilidža kao i neophodna sredstva u održavanju postojećih lokalnih putnih pravaca.

Ciljevi održavanja cesta su:

- sprečavanje propadanja cesta,
- omogućavanje sigurnog saobraćaja,
- smanjenje troškova korisnika dobrim stanjem cesta,
- dovođenje cesta u projektovano stanje uzimajući u obzir izmijenjene potrebe saobraćaja.
- Produžavanje vijeka trajanja saobraćajnica

Održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta na području općine Ilidža provodi se kroz program:

- a) Ljetnog održavanja lokalnih i nerazvrstanih cesta
- b) Zimskog održavanja lokalnih i nerazvrstanih cesta

7.1 Ljetno održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta

Ljetno održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta obuhvata redovno i vanredno održavanje. Redovno održavanje planirano je za 407,65 km putnih pravaca koji su u nadležnosti Općine Ilidža. Kroz redovno održavanje obuhvaćene su lokalne ceste iz člana 4. Odluke o izmjenama odluke o razvrstavanju vangradskih lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo („Sl. Novine Kantona Sarajevo“, br. 40/14), u dužini od 133,75 km, te nerazvrstene ceste u ukupnoj dužini od 273,9km.

Direkcija za puteve KS je posebnim ugovorom sa Općinom Ilidža preuzela obavezu održavnja 22,6 km lokalnih cesta, te iste nisu uvrštene u ovaj Plan i program.

R/b	Kategorija puta	Dužina (km)
1.	Lokalne ceste	133,75
2.	Nerazvrstane ceste	273,9
Ukupno		407,65

Tabela 3. Pregled lokalnih i nerazvrstanih cesta u nadležnosti Općine Ilidža.

Izvođenje radova ljetnog održavanja lokalnih i nerazvrstanih cesta povjereno je JP Ilidža d.o.o.

Održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta obuhvata:

1. Opravku kolovoza, trupa puta, potpornih i obložnih zidova,
2. Uklanjanje odronjenog materijala, čišćenja kolovoza i objekata za odvodnju (jaraka, rigola, drenaža i drugo),
3. Radove na održavanju bankina, kosina nasipa, usjeka i zasjeka,
4. Održavanje objekata na cestama,
5. Postavljanje, zamjenu, opravku i uklanjanje saobraćajne signalizacije i opreme ceste,
6. Održavanje zelenih površina i zasada u putnom pojasu,
7. Manji zahvati na saniranju klizišta i odrona,
8. Ostale radove potrebne za odvijanje bezbjednog i nesmetanog saobraćaja na cesti i održavanje potrebne preglednosti ceste i oznaka u cestovnom pojasu.

Na asfaltiranim cestama vršiti će se sanacija udarnih rupa, bankina, propusta i odvodnih kanala a na neasfaltiranim cestama nasipanje tampona i ravnanje kolovoza. Popravci udarnih rupa, oštećenja i drugih izrazito opasnih mjesta na kolovozu obavljaju se upotrebom materijala koji odgovara postojećem kolovozu.

Ako se radovi na sanaciji oštećenja izvode na dijelu ceste sa intenzivnim saobraćajem, isti se moraju obaviti u periodu manjeg intenziteta saobraćaja.

Radovi redovnog održavanje lokalnih i nekategorisanih cesta:

- Ogladaju se u izvođenju manjih građevinskih investicija u cilju poboljšanja propusne moći saobraćajnica i bezbjednog odvijanja saobraćaja, čišćenju i održavanju odvodnih jaraka i propusta, prilagođavanja saobraćajnica invalidnim licima, rekonstrukcija saobraćajnica u smislu obezbjeđenja boljih uslova za odvijanje saobraćaja, uključujući i autobuska stajališta, nadstrešnice, okretišta, održavanje saobraćajne signalizacije i sl.
- U sklopu redovnog održavanja lokalnih i nerazvrstanih cesta u 2023. godini vršit će se sanacija udarnih rupa na saobraćajnicama koje predstavljaju opasnost po odvijanje saobraćaja.

- Pod sanacijom smatraju se radovi na dijelu postojeće ceste kojima se poboljšava sigurnost učesnika u saobraćaju i održavanja projektovanog stanja ceste. Sanacija nerazvrstanih cesta se može izvesti bez tehničke dokumentacije izrađene od ovlaštenog pravnog lica, projekta i građevne dozvole.
- Montaža vertikalne saobraćajne signalizacije i opreme te iscertavanje horizontalne saobraćajne signalizacije na saobraćajnicama na području Općine Ilidža.

Program finansiranja gore navedenih radova biti će predviđen Budžetom općine za period 2024.-2028. godine.

Nosilac aktivnosti:

- a) administrativna priprema – Služba za komunalne poslove i infrastrukturu
- b) ugovaranje – Služba za finansije,
- c) realizacija – Služba za komunalne poslove i infrastrukturu

U suradnji sa Službom za koordinaciju rada mjesnih zajednica izvršiti će se lociranje oštećenja na saobraćajnicama, te će se izraditi predmjer radova, procijenjen iznos finansijskih sredstava za sanaciju najkritičnijih dionica i objekata na cestama, a s ciljem veće sigurnosti prometa, sprečavanja daljnog propadanja cestovne infrastrukture, kvalitetnog povezivanja svih područja općine i povećanja udobnosti i ušteda vremena putovanja.

Radovi vanrednog održavanja lokalnih i nekategorisanih cesta su radovi koji se izvode u cestovnom pojasu na osnovu tehničke dokumentacije.

7.2 Zimsko održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta i pješačkih staza

Zimsko održavanje cesta je sastavni dio redovnog održavanja cesta. Zbog izuzetnih prilika koje nastaju na cestama, prije svega zbog poledice, snijega i leda, u periodu od 15.11. do 15.04. izabrani izvođači za zimsku službu obavezni su donijeti Operativni program održavanja cesta u skladu sa odredbama Zakona o cestama i Pravilnikom o održavanju javnih cesta, („Službene novine Federacije BiH“, broj 57/15).

Izvođenje radova zimskog održavanja cesta biti će povjereno pravnim licima specijalizovanim i opremljenim za ovu vrstu radova, po postupku i na način utvrđen propisima kojima se uređuju pitanja postupka nabavke roba, usluga i ustupanja radova.

Osnovne aktivnosti zimskog održavanja lokalnih i nerazvrstanih cesta ogledaju se u uklanjanju snijega sa kolovoza i pješačkih staza sa pratećim aktivnostima neophodnim za odvijanje bezbjednog pješačkog i motornog saobraćaja, te održavanju saobraćajne signalizacije.

Zimsko održavanje obuhvata sljedeće radove:

- čišćenje snijega sa ceste, saobraćajne signalizacije, ulazno-izlaznih traka, proširenja, prilaza posudama za odlaganje otpada,
- odvoženje snijega,
- provođenja zaštitnih mjera protiv stvaranja poledice, snježnih nanosa, smetova,
- nabavke i deponovanja soli za sprečavanje klizavosti i abrazivnog materijala,
- uklanjanje vozila ostavljenih na kolovozu koja onemogućavaju normalnu prohodnost i čišćenje snijega (putem MUP-a KS),
- postavljanje posebne saobraćajne signalizacije u slučajevima posebnog režima saobraćaja ili zatvaranja dijela ceste,
- hitne popravke i intervencije u svrhu osiguranja odvijanja saobraćaja (postavljanje zaštitnih i odbojnih ograda, sanacija klizišta, odrona, potpornih zidova, udarnih rupa i sl.)

- informisanje o stanju na cestama,
- osiguravanje odvodnje s kolovoza za vrijeme otapanja snijega, čišćenje rigola i saobraćajnica od osulinskog i drugog materijala,
- čišćenje saobraćajnica od frakcije po isteku ugovornog perioda i dovođenje u stanje nesmetanog odvijanja saobraćaja i odvodnje,
- druge neophodne radnje u cilju bezbjednosti prohodnosti (uklanjanje drveća, granja i sl.)
- ostale radove koji su predviđeni Pravilnikom o održavanju javnih cesta.

Uklanjanje snijega sa lokalnih i nerazvrstanih cesta, te pješačkih staza i platoa, i posipanje istih vrši se prema prioritetima.

U suradnji sa Savjetima mjesnih zajednica sačinjen je spisak saobraćajnica, pješačkih staza i platoa koje su svrstane u prioritete za zimsko održavanje saobraćajnica.

8. PLAN IZGRADNJE, REKONSTRUKCIJE I REHABILITACIJE CESTA

Pod izgradnjom lokalnih i nerazvrstanih cesta, u smislu ovog Plana i programa, smatra se izgradnja cesta pretežno po novoj trasi.

Poslovi gradnje cesta u smislu ovog Plana i programa obuhvataju: građevinsko projektovanje, projektovanje pratećih objekata i saobraćajne signalizacije, premještanje komunalne infrastrukture, pribavljanje odobrenja za građenje, ustupanje radova građenja, organizaciju stručnog nadzora i kontrole ugrađenih materijala i izvedenih radova, tehničkog pregleda i primopredaje nerazvrstanih cesta i objekata na korištenje i održavanje.

Pod rekonstrukcijom cesta, smatraju se radovi na dijelu postojeće ceste kojim se mijenja njena osnovna karakteristika sa ciljem povećanja kapaciteta ceste i nivoa usluga.

Pod sanacijom (rehabilitacijom) cesta, podrazumijevaju se radovi kojima se poboljšava sigurnost učesnika u saobraćaju i održavanje projektovanog stanja cesta.

8.1. IZGRADNJA NOVIH SAOBRAĆAJNICA

8.1.1 Izgradnja raskrsnice XIII transferzala-Džemala Bijedića sa trakama za lijeva i desna skretanja

Raskrsnica je projektovana po Regulacionom planu Stup Nukleus i ista je položena koso u odnosu na glavnu gradsku magistralu. Ukupna dužina osovine dijela XIII transferzale iznosi 107 m. Širina središnjeg dijela raskrsnice iznosi cca 27 m a dužina središnjeg dijela cca 16 m. Rješenje je usklađeno situativno i visinski sa projektom tramvajske pruge koji je izrađen od strane IPSA INSTITUT, Sarajevo iz februara 2022. godine.

Početak rekonstrukcije je od stacionaže 0+060.00 a kraj na stacionaži 0+654.13.

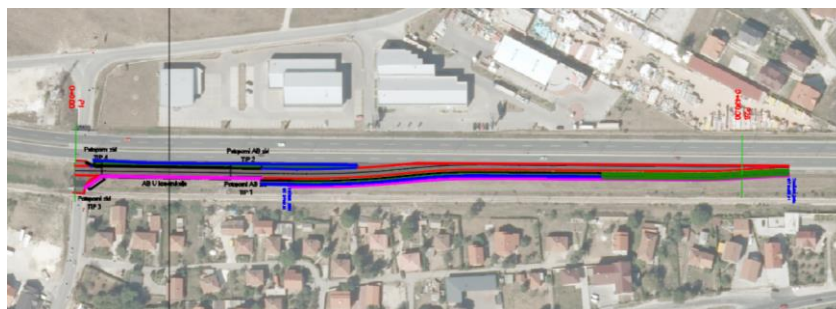
Slika 4. Raskrsnica XIII transferzala-Džemala Bijedića

Radovi na realizaciji navedenog projekta su otpočeli 2023. godine i nastaviti će se u 2024. godini. Implementaciju projekta provodi Direkcija za puteve Kantona Sarajevo, a odobrenje za građenje, imovinsko pravne odnose i glavni projekat je obezbjedila Općina Ilidža. Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 1.800.000,00 KM.

8.1.2. Izgradnja trake za ubrzanje na zapadni prilaz gradu

Dužina uključne trake je usvojena u skladu sa smjernicama sa min dužinom od 200 m . Uključna traka je projektovana širine 3,00 m, dok je jednostručna rampa projektovana širine 5,00 m i pruža se paralelno sa cestom Zapadni prilaz gradu. Rampa je do km 0+155,35 u nivou sa cestom Zapadni prilaz gradu, dok se iza te stacionaže počinje formirati razdjelni pojas i rampa se visinski odvaja od kolovoza ceste Zapadni prilaz gradu. Od km 0+06,54 s desne i lijeve strane rampe predviđena je potporna konstrukcija. Zid se predviđa zbog blizine cestovnih objekata koji su locirani s desne i lijeve strane.

Na dijelu rampe od km 0+17,07 do km 0+120,00 zbog potrebe za potpornom konstrukcijom s obje strane predviđeno je da se radi konstrukcija tipa U presjek.

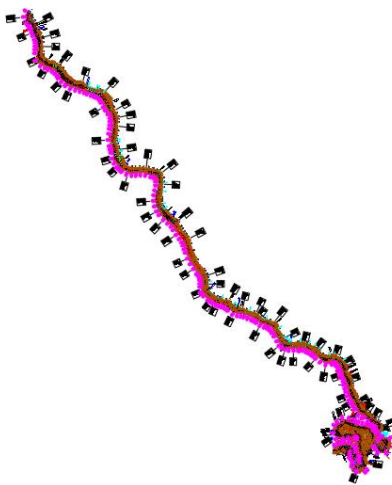
Slika 5. Traka za ubrzanje na Zapadni prilaz gradu

Radovi na realizaciji navedenog projekta su otpočeli 2023. godine i nastaviti će se u 2024. godini. Implementaciju projekta provodi Direkcija za puteve Kantona Sarajevo, a odobrenje za građenje, imovinsko pravne odnose i glavni projekat je obezbjedila Općina Ilidža. Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 2.000.000,00 KM.

8.1.3 Izgradnja saobraćajnice „Ratni put Igman“, Glavogodina-osmice

Postojeći put preko Igmana je izgrađen kao šumska komunikacija za transport drveta, korišten je za saobraćaj lokalnog stanovništva i turistički izlaz na Igman. Tokom ratnih godina, (1992-1995) put Hrasnica – Kabalovo – Lokve – Zovik, je predstavljao jedinu putnu komunikaciju za izlaz ili ulaz u Sarajevo, te su i tokom rata izvođeni radovi na proširenjima i poboljšanjima bezbjednosti. Ukupna dužina predmetne dionice je 3.457,50m. Širina kolovoza je 6m (2x3m).

S obzirom na uslove na terenu, izrada ab zidova je neminovna. Planirani su zidovi u dužini cca 650m. To su uglavnom bankinski zidovi s lijeve strane, gdje je padina vrlo ne pristupačna i izrada nasipa čak ne moguća.

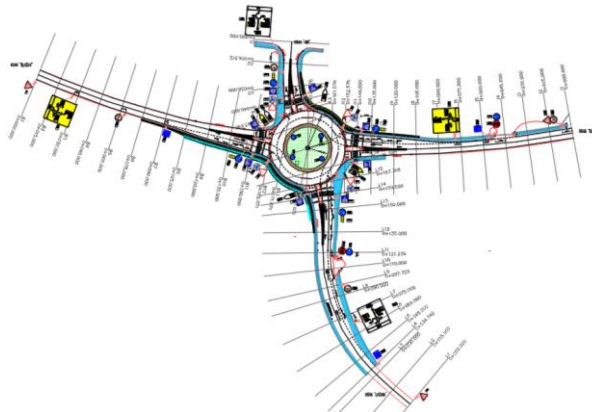

Slika 6. „Ratni put Igman“, Glavogodina-osmice

Radovi na realizaciji navedenog projekta su otpočeli 2022. godine i nastavit će se u 2024. godini. Implementaciju projekta provodi Direkcija za puteve Kantona Sarajevo, a odobrenje za građenje, imovinsko pravne odnose i glavni projekat je obezbjedila Općina Ilidža. Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 4.000.000,00 KM.

8.1.4 Izgradnja kružnog toka na raskrsnici ulica M17-Lužansko polje-IV Viteške brigade

Kružna raskrsnica je spoj ulica M17 – Lužansko polje - IV Viteške brigade. Ovime je magistralna cesta M17, na dijelu kružne raskrsnice podijeljena na dva kraka. Raskrsnica je četverokraka. Pripada grupi kružnih raskrsnica srednje veličine sa vanjskim prečnikom 50,00 m odnosno radijusom vanjskog ruba $R=25,00\text{m}$ i unutrašnjim $R=16,00\text{m}$. Na unutrašnjem radijusu je projektovan provozni dio širine $\text{š}=2,00\text{m}$. Širina kružne saobraćajnice je 9,00m. Kolovoz je u poprečnom padu 2,5% prema vanjskom rubu rondo.

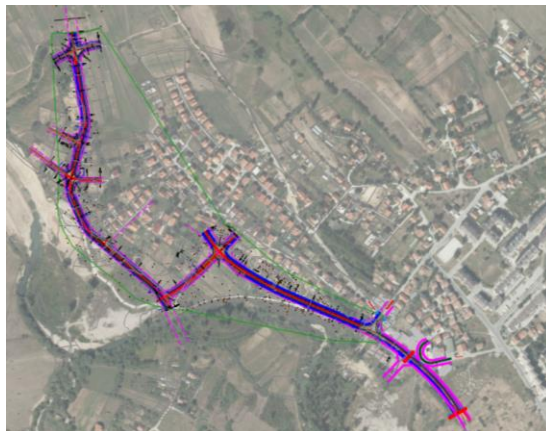
Slika7. Kružna raskrsnica M17-Lužansko polje-IV Viteške brigade

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 1.200.000,00 KM.
Postoji potpisan ugovor, a početak radova se očekujemo 2024. godine.

8.1.5 Izgradnja saobraćajnice “Riverina Sastavci”

U poprečnom presjeku saobraćajnica se sastoji od dvije saobraćajne trake širine 3,50 m sa rubnim trakama, te obostranim pješačkim stazama. Na lijevoj strani saobraćajnice predviđen je i razdjelni pojas zelenila širine 1,0 m zajedno sa ivičnjacima.

Računska brzina iznosi $V_{rač}=40$ km/h, i samim time s obzirom da se radi o velikim radijusima ovdje nema promjene poprečnog nagiba te je čitavom dužinom ova saobraćajnica jednakog poprečnog nagiba koji iznosi 2,50.

Slika 8. Saobraćajnica, veza Osjek-Otes

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 3.000.000,00 KM.
Navedeni troškovi ne uključuju vrijednost eksproprijacije.
Početak radova na prvoj fazi očekuje se 2024. godine.

8.1.6 Izgradnja pristupne saobraćajnice za objekat dvonamjenskog skloništa, Sokolović Kolonija

Predmetna saobraćajnica locirana je u naselju Sokolović koloniji, u neposrednoj blizini novoizgrađene kružne raskrsnice. Osnova za projektovanje puta je Regulacioni plan “Sokolović kolonija”.

Pristupna saobraćajnica povezuje postojeći lokalni put sa novoizgrađenim objektom dvonamjenskog skloništa ispod parking prostora, koji se nalazi u sklopu sportske dvorane u naselju Sokolović koloniji, te se dalje uklapa na planiranu mrežu puteva predviđenih Regulacionim planom. Projektovana je u pravcu, dužine $l=340,0$ m.

Projektom se predviđa uklanjanje postojećih, te izgradnja novih pješačkih staza širine 1,6m sa desne strane u pravcu rasta stacionaže puta. Sa lijeve strane puta predviđa se pješačka staza širine 2,4m koja će se ujedno koristiti i kao biciklistička staza.

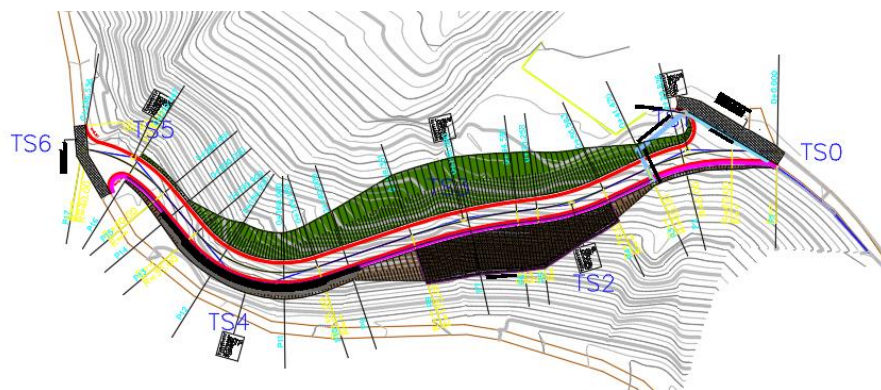

Slika 9. Saobraćajnica prema dvonamjenskom skloništu

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 950.000,00 KM.

8.1.7 Izgradnja saobraćajnice od parkinga mezarja Kovači do ulice Igmanski put“.

Saobraćajnica je prigradnog karaktera, kategorije D, te je namjenjena za odvijanje lakog saobraćaja. Projektovane saobraćajne trake su širine 3,00 m, sa asfaltnim rigolom širine 0,75 m s lijeve strane i bankinom širine 1,00 m s desne strane. Dužina novoprojektovane trase iznosi cca 237 m. Situaciono, trasa je uklopljena u postojeću konfiguraciju terena, te je izbjegnuta potreba za potpornim zidovima. Prilikom projektovanja uvaženi su svi projektno tehnički uslovi, te projektovani elementi saobraćajnice odgovaraju računskoj brzini 40 km/h.

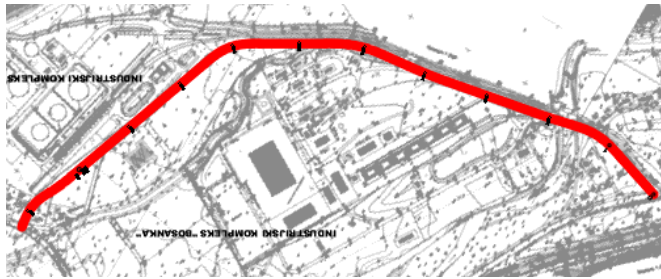
Slika 10. Saobraćajnica od mezarja Kovači do ratnog puta Igman

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 350.000,00 KM.
Početak radova očekuje se 2024. godine.

8.1.8 Izgradnja saobraćajnice kroz industrijsku zonu “Bosanka”

Početak trase je na spoju – priključku na Zapadni prilaz, a kraj je na uključenju u ulicu Vlakovo. Geometrija postojećeg priključka je korigovana. Projektovano je uzdignuto ostrvo u cilju definisanja prostora za saobraćajne tokove. Širina saobraćajnice 6m, sa obostranom pješačkom stazom. Predviđena izgradnja mosta preko Rakovičkog potoka, te sanacija mosta preko Zujevine.

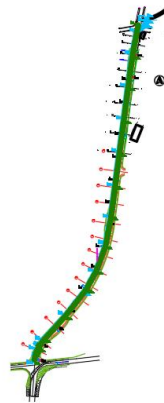

Slika 11. Saobraćajnica kroz industrijsku zonu Bosanka

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 1.500.000,00 KM.
Tokom četverogodišnjeg perioda planirane su pripremne aktivnosti, te ishodovanje saglasnosti i odobrenja.

8.1.9 Izgradnja saobraćajnice “Nova ulica Osik”

Saobraćajnica se proteže od pothodnika na ulazu naselje Osjek do mosta preko rijeke Zujevine, ukupne dužine 540m. Gabarit saobraćajnice se sastoji od kolovoza sa dvije saobraćajne trake širine po 3,0 metra + obostrane pješačke staze širine 1,5 metara.

Slika 12. Saobraćajnica “Nova ulica Osik”

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 1.300.000,00 KM.

8.1.10 Izgradnja kružne raskrsnice na raskrsnici ulica M17-Samira Čatovića Kobre, naselje Lužani

Razvojem dijela naselja Lužani I Vreoca, stvorila se potreba za uspostavljanjem još jednog ulaza/izlaza u naselja. Također, projektom uspostavljanja pješačke zone u ulici Rustempašina, biti će znatno otežan dolazak do naselja Lužani.

Izgradnjom kružne raskrsnice na gore pomenutoj raskrsnici navedeni problem bi se riješio. Raskrsnica je planirana da se izvede u neobičnom obliku, tzv. kikiriki kružni tok.

Slika 13. Kružna raskrsnica M17-Samira Ćatovića Kobre

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 1.200.000,00 KM.

8.1.11 Izgradnja mini kružne raskrsnice na raskrsnici ulica Hrasnička cesta-Samira Ćatovića Kobre-Rustempašina

U cilju povećanja nivoa sigurnosti saobraćaja i bržeg protoka vozila, na raskrsnici ulica Rustempašina-Samira Ćatovića Kobre-Hrasnička cesta, planirana je izgradnja mini kružne raskrsnice.

Mini kružne raskrsnice postavljaju su u gusto naseljenim urbanim sredinama u cilju usporavanja saobraćaja. Očekivana brzina vozila je do 25 km/h. Biciklisti se usmjeravaju primjenom paralelnog metoda (duž vanjske ivice kružnog kolovoza). Usljed malih dimenzija mini kružnih raskrsnica, saobraćajna ostrva su provizorna i po veličini manja od minimuma dozvoljenog za male i srednje kružne raskrsnice. U poređenju sa klasičnim nesemaforizovanim raskrsnicama, mini kružna raskrsnica po definiciji ima veći kapacitet i pruža veću bezbjednost učesnika u saobraćaju, a znatno je jeftinija.

Slika 14. Kružna raskrsnica Hrasnička cesta-Samira Ćatovića Kobre-Rustempašina

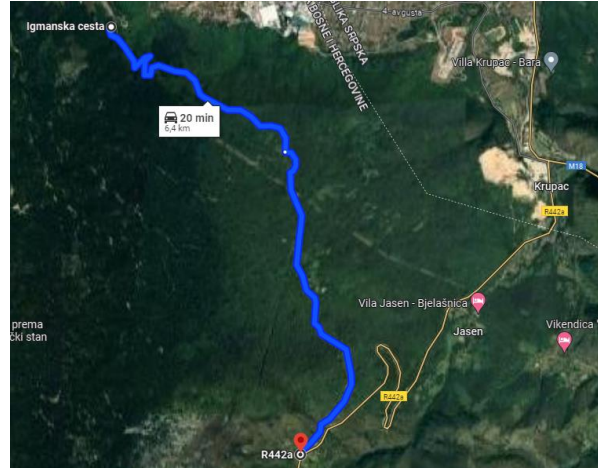
Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 100.000,00 KM.

8.1.12 Nastavak izgradnje saobraćajnice "Ratni put Igman" dionoca od osmica do R 442a

Radi se o vangradskoj saobraćajnici dužine 6350m i sljedećim normalnim poprečnim profilom:

- dvije saobraćajne trake širine $2 \times 2,75\text{m} = 5,5\text{m}$
  - ivične trake širine 0,25m
  - bankina širine 1,0m
  - berma širine 1,0m
- ukupna širina normalnog poprečnog profila: 8,0m

Početna tačka je raskrsnica sa saobraćajnicom koja se trenutno izvodi, Igmanska cesta od Glavogodine do Osmice na Igmanu. Projektovana je klasična trokraka površinska raskrsnica. Na priključnim radijusima je izvršeno projektovanje trocentričnih skretnih radijusa kako bi se omogućila prohodnost mjerodavnog vozila.

Slika 15. „Ratni put Igman“, Osmice-R442a

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je : 5.000.000,00 KM. Procjena je data paušalno, i ista će varirati u odnosu na uslove i način gradnje.

Navedeni troškovi ne uključuju vrijednost eksproprijacije.

Tokom četverogodišnjeg perioda planirane su pripreme aktivnosti, te ishodovanje saglasnosti i odobrenja.

8.1.13 Izgradnja saobraćajnica od ulice Poligonska do ulice Ilirska (kroz Sigmu)

Razvojem naselja Butmir, stvorila se potreba za povećanjem kapaciteta saobraćajnica. U cilju poveziavanja ulica Ilirska sa ulicom Poligonska, neophodno je izvršiti izgradnju predmetne saobraćajnice.

Saobraćajnica je dužine oko 400m, širine 6m sa obostranim pješačkim stazama.

Slika 16. Saobraćajnica od ulice Poligonska do ulice Ilirska

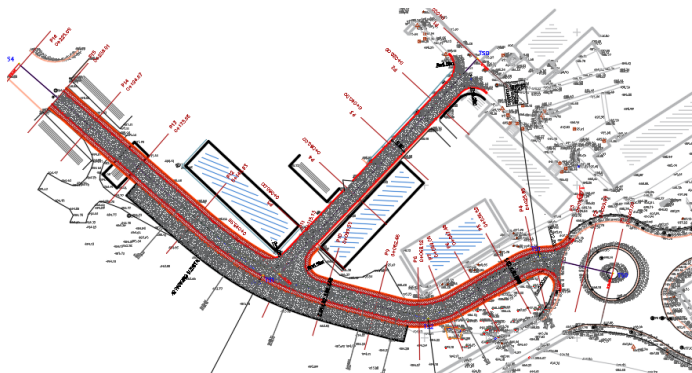
Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 1.500.000,00 KM.

Navedeni troškovi ne uključuju vrijednost eksproprijacije.

8.1.14 Izgradnja saobraćajnica od kružnog toka M17-Ibrahima Ljubovića do ulice 12.mart

Razvojem naselja Pejton stvorila se potreba za izgradnjom novih saobraćajnica. U cilju omogućavanja lakšeg i bržeg pristupa stambeno poslovnim objektima potrebno je izgraditi predmetnu saobraćajnicu sa pješačkim stazama.

Početak saobraćajnice je od postojećeg kružnog toka na magistralnoj cesti a kraj na uklapanju sa ulicom 12. Mart. Dužina saobraćajnice iznosi 192.00m a širina 5.50m. Saobraćajnica je projektovana kao dvosmjerna. Projektovane su obostrane pješačke staze širine 1.50m. Sa bočne strane saobraćajnice projektovana su poprečna parking mjesta dimenzija 2.50x5.00m. Projektovano je ukupno 40 parking mjesta. Na profilu P11 sa desne strane, gledano u pravcu stacionaže, projektovana je saobraćajnica koja predstavlja spoj sa ulicom Bosanskih gazija. Dužina ovog kraka iznosi 90.00, a širina 5.50m i projektovana je po Regulacionom planu „Pejton“.

Slika 17. Saobraćajnica od kružnog toka M17 do ul. 12.mart

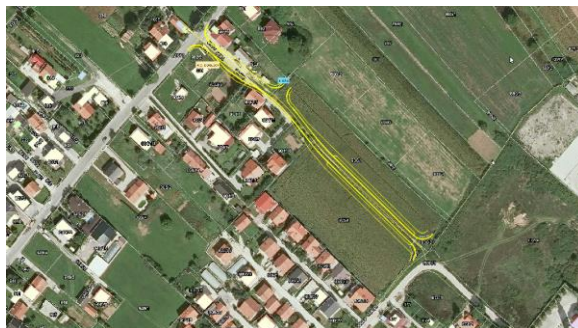
Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 350.000,00 KM.
Navedeni troškovi ne uključuju vrijednost eksproprijacije.

8.1.15 Izgradnja saobraćajnice od ulice Mehe Porobića do ulice Bare kod Stupa

Lokacija saobraćajnice je na potezu od spoja sa ulicom Mehe porobića do spoja sa ulicom Bare kod Stupa.

Projektovana saobraćajnica je predviđena Regulacionim planom Azići I ukupne dužine 267 m.

Širina saobraćajnica prema Regulacionom planu je 2x3,0m kolovozna traka, sa zelenim pojasom širine po 2,0 m sa obje strane i pješačka staza po 3,0 m sa obje strane zelenog pojasa.

Slika 18. Saobraćajnica od ul. Mehe Porobića do ulice Barska

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 320.000,00 KM.
Navedeni troškovi ne uključuju vrijednost eksproprijacije.

8.1.16 Izgradnja saobraćajnice od ulice Butmirska cesta do A transferzale (Općina Novi Grad) (ispod piste Međunarodnog aerodroma Sarajevo)

Već dugi niz godina Općina Ilidža bori se sa problemom stvaranja saobraćajnih gužvi na prilaznim krakovima kružnog toka na Ilidži.

Kapacitet kružnog toka i saobraćajnica je takav da ne može osvojiti postojeći saobraćaj.

S obzirom na potencijalne mogućnosti razvoja Općine Ilidže na prostoru MZ Ilidža Centar, Butmir, Sokolović kolonija, Hrasnica I i II (regulacioni planovi Nova Ilidža 1,2,3), još dodatno će se opteretiti postojeće saobraćajnice prema ulazu i izlazu sa Ilidže, te sam kružni tok.

Kao rješenje za navedene probleme, bila bi izgradnja saobraćajnice od ul. Butmirska cesta do A transferzale odnosno XII transferzale, ispod piste aerodroma. Kolovoz saobraćajnice sastojao bi se od dvije kolovozne trake sa po dvije saobraćajne trake u oba smjera, te pješačke i biciklističke staze.

Izgradnjom navedene saobraćajnice postigli bi se značajni benefiti, koji se najviše ogledaju u razvoju privrede, formiranju industrijskih i privrednih zona, razvoju turizma.

Slika 19. saobraćajnice od ulice Butmirska cesta do A transferzale (Općina Novi Grad) (ispod piste Međunarodnog aerodroma Sarajevo)

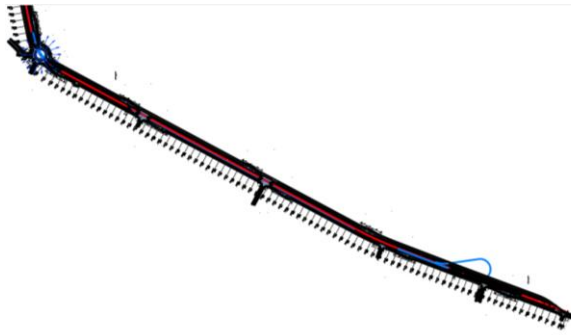
Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 25.000.000,00 KM. Procjena je data paušalno, i ista će varirati u odnosu na uslove i način gradnje.

Navedeni troškovi ne uključuju vrijednost eksproprijacije.

Tokom četverogodišnjeg perioda planirane su pripremne aktivnosti, te pribavljanje neophodnih saglasnosti i odobrenja.

8.1.17 Nastavak izgradnje saobraćajnice Put Famosa (od kružnog toka do linije entiteta)

Općina Ilidža, u suradnji sa Ministarstvom saobraćaja Kantona Sarajevo u dosadašnjem periodu izgradila je saobraćajnicu sa dva kolovoza na potezu od Ilidže do Hrasnice. U cilju završetka radova na kompletnom projektu, biti će neophdno izvršiti izgradnju saobraćajnice u dužini od 1550m.

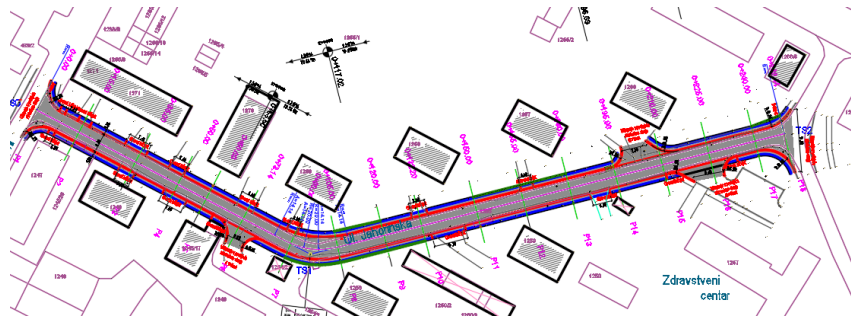
Slika 20. Nastavak izgradnje saobraćajnice Ilidža-Hrasnica, dionica prema Famosu

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 2.300.000,00 KM.

8.2. REKONSTRUKCIJA I REHABILITACIJA SAOBRAĆAJNICA

8.2.1 Rekonstrukcija ulice Izeta Musića

Predmetna saobraćajnica je urbanog karaktera, na kojoj će se kretati mješoviti saobraćaji. Saobraćajne površine sastoje se od kolovoza širine $b=6,00$ m, obostrano oivičene ivičnjakom 18/24 cm i visokim ivičnjakom 24/30 cm i obostrane pješačke staze širine $b=1,50$ m oivičene betonskim ivičnjakom 10/20 cm. Dužina predmetne saobraćajnice je cca $L=250,0$ m. Pri rekonstrukciji predmete ulice predviđena je rekonstrukcija priključaka u dužini od min 5,0 m.

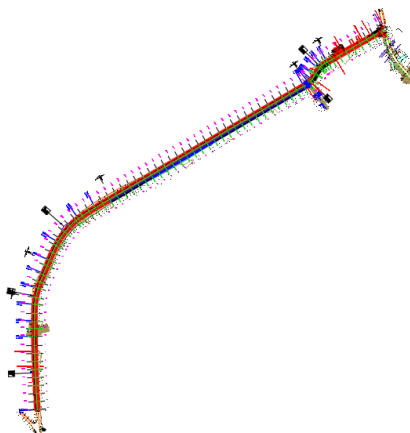

Slika 21. Rekonstrukcija ul. Izeta Musića

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 350.000,00 KM.

8.2.2 Rekonstrukcija saobraćajnice i izgradnje pješačke staze (Desno) Butila-Osik-Plandište

Predmetna saobraćajnica je izvangradskog karaktera na kojoj će se kretati mješoviti saobraćaj. Saobraćajne površine tretirane projektom sastoje se od dvije saobraćajne trake širine $b=2 \times 3,00$ m, bankine/berme širine $b=0,50$ m, i pješačke staze širine $b=1,50$ m. Početak trase je na stacionaži km 0+000 uklopljen u planiranu osovinu i niveletu predhodno urađene projektne dokumentacije. Osovina rekonstruisane saobraćajnice približno prati postojeće stanje na većem dijelu projektovane trase izuzev poteza od profila P 12 stacionaža km 0+220,00, do profila P 26, stacionaža km 0+480,00 i P31 stacionaža km 0+588,36 do profila P38 stacionaža km 0+700,00 gdje je izvršeno ispravljanje postojećih horizontalnih krivina, kako bi se izbjegle O krivene i bez potrebno lomljenje trase. Na čitavoj dionici puta ostavljen je prostor širine 1,5-2,5 m duž lijeve strane saobraćajnice, posmatranu u smjeru rasta stacionaže kako bi se naknadno mogla izvesti obostrana pješačka staza zajedno sa bankinom i kosinom skarpe bez zalaženja u minirano područje i prostor kasarne.

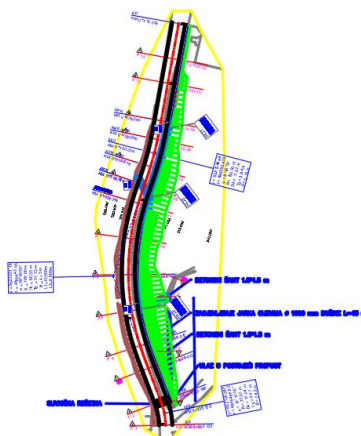

Slika 22. Rekonstrukcija saobraćajnice i izgradnje pješačke staze (Desno) Butila-Osik-Plandište

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 2.700.000,00 KM.

8.2.3 Rekonstrukcija i proširenje saobraćajnice Remze Ahmetović

Cesta se nalazi u zasjeku, sa desne strane je nasip a uz nožicu protiče potok. Sa lijeve strane nalazi se škarpa usjeka promjenjive visine. U nastavku sa lijeve strane ceste prije objekta nalazi se potporni zid prosječne visine 3.5 m. Geološka građa padine je od samonikle stijene. Nakon svih ovih činjenica, projektovano je proširenje ceste sa desne strane, gdje se mijenja zemljasti materijal nasipa boljim kamenim materijalom do veličine 300 mm. Predviđeno je zasjecanje škarpe stepenicama, i vrši se zamjena materijala kamenim materijalom. Širina projektovane ceste je 5.5 m. Sa desne strane predviđena je pješačka staza u širini od 1.5 m sa ogradom za pješake, na čitavoj dužini planirane pješačke staze. Sa lijeve strane projektovan je ivičnjak 18/24 cm i podrogolska perforirana drenaža promjera cijevi 150 mm.

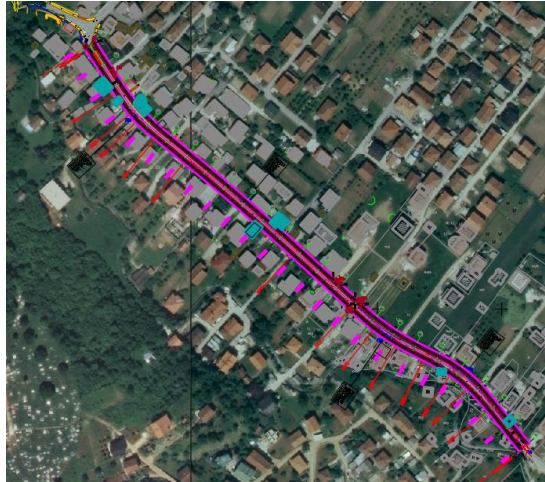
Slika 23. Rekonstrukcija i proširenje saobraćajnice Remze Ahmetović

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 280.000,00 KM.

8.2.4 Rekonstrukcija i proširenje saobraćajnice Stari drum

Predmetna saobraćajnica je urbanog karaktera na kojoj će se kretati mješoviti saobraćaj. Proširenje u horizontalnim krivinama predviđeno je za karakteristično vozilo "Zglobni autobus". Saobraćajne površine tretirane projektom sastoje se od kolovozne širine B=5,50 m obostrano

oivičene betonskim ivičnjakom 18/24 cm i obostrane pješačke staze (B=1,50 m). Sama rekonstrukcija ,proširenje i dogradnja ulice u zahtjevanim gabaritima se neće moći izvršiti bez odgovarjuće eksproprijacije zemljišta. Dužina predmetne saobraćajnice je cca L=480,00 m.

Slika 24. Rekonstrukcija i proširenje saobraćajnice Stari drum

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 400.000,00 KM.

8.2.5 Rekonstrukcija i proširenje saobraćajnice Mehe Porobića

Gabarit saobraćajnice se sastoji od kolovoza sa dvije saobraćajne trake širine po 3,0 metra + obostrane pješačke staze širine 2 metara. Proširenje u krivinama je predviđeno za mimoilaženje automobila i autobusa te je tako i projektovano.

Slika 25. Rekonstrukcija i proširenje saobraćajnice Mehe Porobića

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 1.200.000,00 KM.

8.2.6 Rekonstrukcija ulice Bojnička

Predmetna saobraćajnica je urbanog karaktera na kojoj će se kretati mješoviti saobraćaj. Proširenje u horizontalnim krivinama predviđeno je za karakteristično vozilo "Zglobni autobus". Saobraćajne površine sastoje se od kolovozne širine B=6,00 m obostrano oivičene betonskim ivičnjakom 18/24 cm i obostrane pješačke staza (B=1,50 m).

Dužina saobraćajnice je cca 4km.

Slika 26. Rekonstrukcija i proširenje saobraćajnice Bojnička

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 2.700.000,00 KM.

8.2.7 Rekonstrukcija i proširenje ulice Dr.Silve Rizvanbegović

Predmetna saobraćajnica je projektovana u skladu sa regulacionim planom Stup Nukleus. Dužina novoprojektovane saobraćajnice iznosi 80 m, širina kolovoza iznosi 6 m, uz prisustvo pješačke staze, koja je projektovana sa lijeve strane saobraćajnice (u smjeru rasta stacionaže). Novoprojektovana saobraćajnica je namijenjena za dvosmjerni saobraćaj.

Slika 27. Rekonstrukcija i proširenje saobraćajnice Dr.Silve Rizvanbegović

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 150.000,00 KM.

8.2.8 Rekonstrukcija i proširenje ulice Dr.Kasima Begića

Osovina saobraćajnice je projektovana u skladu sa Regulacionim planom Stup Nukleus. Dužina projektovane saobraćajnice iznosi 106,00 m, širina kolovoza iznosi 5,50 m. Pješačka staza je projektovana sa lijeve strane saobraćajnice prema RP-u. Sa lijeve strane saobraćajnice projektovana je cijelom dužinom pješačka staza širine 1,50 m i L=106,00 m prema RP-u.

Niveleta projektovane saobraćajnice je prilagođena niveleti postojeće saobraćajnice, budući da se radi o rekonstrukciji i sa ciljem da se nivelaciono ne naruše priključene saobraćajnice i prilazi privatnim objektima.

Slika 28. Rekonstrukcija i proširenje saobraćajnice Dr.Kasima Begića

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 180.000,00 KM.

8.2.9 Rehabilitacija ulice Karla Maly-a

Projektom se težilo da se novoprojektovana osovina zadrži u granicama već postojećeg puta, pri čemu su zadržani horizontalni elementi postojeće trase. Geometrija situacionog plana obezbjeđuje zahtjeve kretanja i manipulisanja vozila, te pravilno odvođenje atmosfere vode. Podužni profil i poprečni profili su tako projektovani da se voda usmjerava prema elementima vanjske odvodnje.

Niveleta predmetnog puta se na svojim krajevima uklapa na postojeće stanje. Razradom projekta težilo se da novoprojektovana niveleta bude što sličnija postojećem stanju, radi smanjenja troškova izvođenja radova.

Dužina trase je 276m.

Slika 29. Rehabilitacija ul. Karla Maly-a

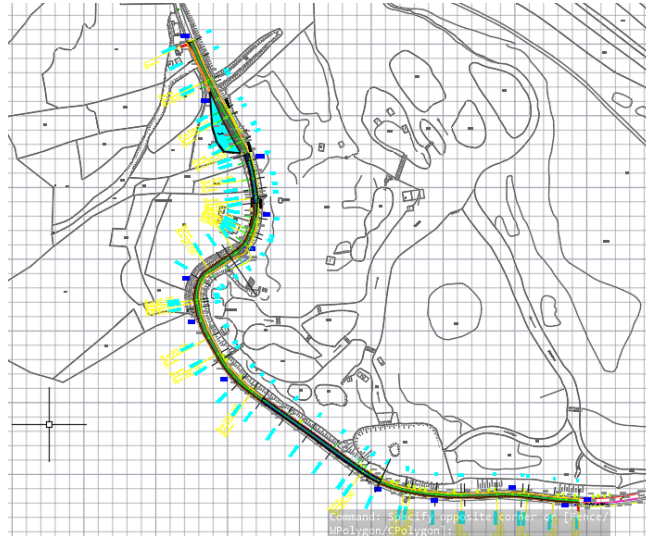
Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 120.000,00 KM.

8.2.10 Rehabilitacija ulice Velika aleja (od okretaljke za fijakere do parkinga)

Projektom situacije se težilo da se novoprojektovana osovina zadrži u granicama već postojećeg puta, pri čemu su zadržani horizontalni elementi postojeće trase. Geometrija situacionog plana obezbjeđuje zahtjeve kretanja i manipulisanja vozila, te pravilno odvođenje atmosferske vode.

Podužni profil i poprečni profili su tako projektovani da se voda usmjerava prema elementima vanjske odvodnje.

Niveleta predmetnog puta se na svojim krajevima uklapa na postojeće stanje. Razradom projekta težilo se da novoprojektovana niveleta bude što sličnija postojećem stanju, radi smanjenja troškova izvođenja radova. Dužina saobraćajnice je 1445m.

Slika 30. Rehabilitacija ul. Velika aleja (od okretaljke za fijakere do parkinga)

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 200.000,00 KM.

8.2.11 Rehabilitacija ulice Jasike

Projektom se težilo da se novoprojektovana osovina zadrži u granicama već postojećeg puta, pri čemu su zadržani horizontalni elementi postojeće trase. Geometrija situacionog plana obezbjeđuje zahtjeve kretanja i manipulisanja vozila, te pravilno odvođenje atmosferske vode. Niveleta predmetnog puta se na svojim krajevima uklapa na postojeće stanje. Razradom projekta težilo se da novoprojektovana niveleta bude što sličnija postojećem stanju, radi smanjenja troškova izvođenja radova. Dužina saobraćajnice je 1445m.

Projektom je predviđena izgradnja javne rasvjete.

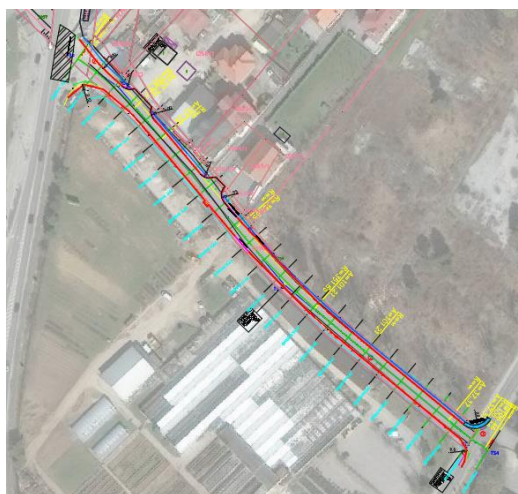

Slika 31. Rehabilitacija ul. Jasike

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 400.000,00 KM.

8.2.12 Rekonstrukcija ul. Kenana Dubravića

Predmetna saobraćajnica je urbanog karaktera, na kojoj će se kretati mješoviti saobraćaj. Saobraćajne površine tretirane projektom sastoje se od kolovoza širine $b=5,50\text{m}$ m, trotoar 1.5 m i obostrano oivičene ivičnjakom 20/24 cm na području sa gusto izvedenim stambenim objektima i ogradama. Projektovana dužina predmetne saobraćajnice je cca $L=240$ m. Pri rekonstrukciji predmete ulice predviđena je rekonstrukcija priključaka u dužini od min 5,0 m.

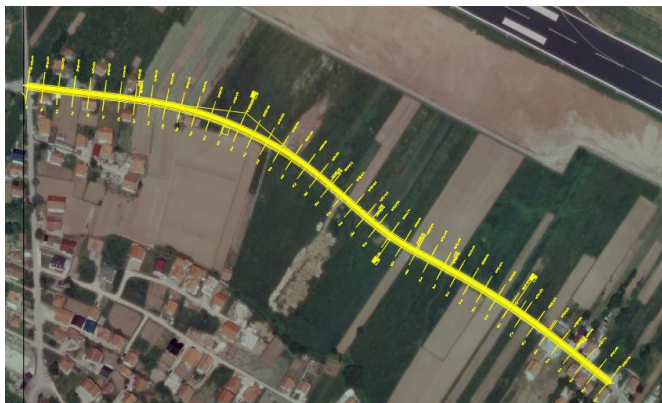
Slika 32. Rekonstrukcija ul. Kenana Dubravića

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 200.000,00 KM.

8.2.13 Rekonstrukcija i proširenje ulice Tuneli

Rekonstrukcija saobraćajnice je planirana po postojećoj trasi uz proširenje iste, dok je izgradnja pješačkih staza planirana uz novu-proširenu saobraćajnicu. Na postojećoj saobraćajnici odvodnja oborinskih voda nije riješena tako da je ista predviđena projektom iako ni prije, a ni nakon posmatrane lokacije ne postoji izgrađen kolektor oborinske vode. U skladu sa gore navedenim projektovana je saobraćajnica širine $2 \times 3,00\text{m} + 1,5\text{m}$ pješačka staza ukupne dužine $l=645\text{m}$.

Slika 33. Rekonstrukcija i proširenje ulice Tuneli

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 350.000,00 KM.

8.2.14 Rehabilitacija ulice Osik, od pothodnika do spoja sa ulicom Stara pruga Osik

Predmetna saobraćajnica je izvangradskog karaktera na kojoj će se kretati mješoviti saobraćaj. Saobraćajne površine tretirane sastoje se od dvije saobraćajne trake širine $b=2 \times 3,00\text{m}$ i pješačke staze širine $b=1,50\text{ m}$. Saobraćajnica je uslijed eksploatacije i velikog broja prokopa znatno oštećena.

Slika 34. Rehabilitacija ulice Osik, od pothodnika do spoja sa ulicom Stara pruga Osik

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 1.500.000,00 KM.

8.2.15 Rekonstrukcija ulice Igmanska cesta, od raskrsnice sa ul. Igmanskih bataljona do ratne rampe

Dužina saobraćajnice predviđene za rekonstrukciju iznosi 196,90 m. Osovina saobraćajnice je projektovana na način da se ograde sa desne strane, gledajući u smjeru rasta stacionaže, zadrže. Projektovana saobraćajnica sa svojim gabaritima ne "izlazi" iz regulacione linije.

Pješačka staza šine 1,5 m isprojektovana je obostrano. Na mjestima prilaza preko pješačke staze predviđeni su oboreni ivičnjaci. Projektom dokumentacijom je predviđeno uklanjanje i izmještanje postojećih ograda sa desne strane saobraćajnice.

Slika 35. Rekonstrukcija ulice Igmanska cesta, od raskrsnice sa ul. Igmanskih bataljona do ratne rampe

Procjenjena vrijednost radova na realizaciji navedenog projekta je: 300.000,00 KM.

8.3. VANREDNO I INVESTICIONO ODRŽAVANJE LOKALNIH I NERAZVRSTANIH SAOBRAĆAJNICA

Vanredno održavanje cesta su povremeni radovi koji se obavljaju radi mjestimičnog poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene tehničkih elemenata ceste, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti saobraćaja.

Investiciono održavanje je rezultat investicionih ulaganja iz kojih proizilazi nova cestovna infrastruktura i cestovna infrastruktura produženog vijeka trajanja.

Tokom održavanja javnih rasprava na Nacrt Budžeta, svake godine, Savjeti mjesnih zajednica dostavljaju svoje prioritete za vanredno i investiciono održavanje lokalnih i nerazvrstanih saobraćajnica. Na osnovu tih prijedloga, vrši se izrada Godišnjeg plana i programa održavanja, zaštite, rekonstrukcije, izgradnje i obnove lokalnih i nerazvrstanih cesta. Shodno tome, u ovom dokumentu nećemo posebno nabrajati ulice na kojima se vrši vanredno i investiciono održavanje, jer se radi o podacima koji se uspostavljaju svake godine i mogu varirati.

U skladu sa zahtjevima građana, vršit će se sanacija saobraćajnica uz učešće građana, prema omjeru Općina Ilidža 70%, građani 30%, za makadamske saobraćajnice a za saobraćajnice sa asfaltnim zastorom u omjeru 50% Općina Ilidža, građani 50%.

8.4 IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA MOSTOVA

S obzirom da su mostovi sastavni dijelovi saobraćajnica, tokom četverogodišnjeg perioda, planirana je izgradnja i rekonstrukcija sljedećih mostova:

R.br.	Opis	Naziv MZ
1	Rekonstrukcija mosta u ul. Ilirska	MZ Butmir
2	Rekonstrukcija mosta u ul. Izeta Čomare	MZ Butmir
3	Izgradnja mosta Tvornička-Pijačna	MZ Stup i MZ Stup II
4	Dogradnja mosta-propusta u ul. Mlinska	MZ Butmir
5	Rekonstrukcija pješačkog mosta Mala aleja	MZ Ilidža Centar
6	Rekonstrukcija pješačkog mosta preko rijeke Bosne	MZ Otes, MZ Osjek
7	Rekonstrukcija most a ul. Senada Fazlića	MZ Stup

Tabela 4. Spisak mostova za rekonstrukciju i izgradnju

8.5 IZGRADNJA BICIKLISTIČKIH STAZA

Tokom četverogodišnjeg perioda planirana je izgradnja sljedećih biciklističkih staza:

- Izgradnja biciklističke staze od Ilidža Centar do Energoinvest
- Izgradnja biciklističke staze od Eneroginvesta do Nedžarića

Pored toga, planirano je ishodovodanje odobrenja za građenje za izgradnju biciklističke staze Ilidža-Blažuj.

8.6 IZGRADNJA PJEŠAČKIH STAZA

Tokom četverogodišnjeg perioda planirana je izgradnja sljedećih pješačkih staza:

- Izgradnja pješačke staze od raskrsnice ulica M17-Lužansko polje, do raskrsnice ulica M17-Vrelo Bosne
- Izgradnja pješačke staze uz M17, na potezu od MZ Lužani do MZ Vreoca
- Izgradnja pješačke staze u ulici Aerodromska
- Izgradnja pješačke staze u ulici 13.Juni
- Izgradnja pješačke staze u ul. Šehitluci

8.7 IZGRADNJA AUTOBUSNIH STAJALIŠTA

Tokom četverogodišnjeg perioda planirana je izgradnja sljedećih autobusnih stajališta:

- Izgradnja autobusne okretnice u ulici Hipodrom
- Izgradnja autobusnih stajališta uz M17, lokalitet Šamin gaj
- Izgradnja autobusnog stajališta u ul. Vlakovo kod objekta Sincro- pravac A i B
- Izgradnja autobusnog stajališta u ul. Poligonska br. 2- pravac A,
- Izgradnja autobusnog stajališta u ul. Bojnička br. 6 -pravac A,
- Izgradnja autobusnog stajališta u ul. Bojnička br. 1- pravac B,
- Izgradnja autobusnog stajališta u ul. Ahmeta Ljubunčića br. 1.

9 OSNOVNI ELEMENTI PLANA I PROGRAMA ZA PERIOD OD 2024.-2028. GODINE

Srednjoročni plan i program održavanja, zaštite, rekonstrukcije i izgradnje javnih puteva na području Općine Ilidža sastoji se od niza razrađenih mjera i elemenata s razvojnim efektima koji doprinose postizanju strateških i prioritenih ciljeva i ostvarenju vizije.

Međutim, uspješnost plana i programa ovisi ne samo od vrijednosti izabranih projekata nego i načina na koje će se ti projekti provoditi, te kako će se kasnije njima upravljati. Uspješno provođenje od bitne je važnosti. Iskustva su pokazala da „dobri“ projekti mogu doživjeti neuspjeh ukoliko je njihova provedba loša. Isto tako, i sam Srednjoročni plan i program može se ugroziti slabim provođenjem, neodgovarajućom strategijom finansiranja i/ili lošim upravljanje tokom trajanja projekta.

U ovom poglavlju predložiće se provedbeni mehanizam, elementi i postupci za realizaciji plana i progama, a to su:

- Nosilac aktivnosti;
- Finansijska vrijednost;
- Indikator uspjeha;

Za realizaciju plana i programa biće neophodno poduzimanje mjera i akcija iz različitih Službi, pa će shodno tome sve službe biti u obavezi provoditi određene aktivnosti za realizaciju istog. Nosilac aktivnosti će biti Služba za komunalne poslove i infrastrukturu koja će pratiti proces i pomagati provođenje cjelokupnog programa.

Mogući izvori finansijskih sredstava, često su jedini fokus planiranja. To predstavlja opasnost, jer može zanemariti aktiviranje drugih izvora finansiranja razvojnih projekata. Za budžetka sredstva, kao i zadruga sredstva, postoji natjecanje isto kao i natjecanje među donatorima i finansijskim organizacijama za „dobra projekta“. Dobri projekti su prioritetni projekti koji ostvaruju razvoj u pravcu koji je utvrđen Programom. Prema tome, Program određuje sredstva, a ne obratno. Obzirom na predmet, sadržaj i smisao Programa, za finansiranje provođenja Programa predviđaju se sljedeći izvori:

a) javnih prihoda:

Po osnovu naknada za putarinu iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata i prihoda od naknada za putarinu koje se plaćaju prilikom godišnje registracije motornih i priključnih vozila-pravna i fizička lica.

U skladu sa Zakonom o cestama u F BiH, javni prihod prikupljen po osnovu putarina iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata i godišnjih registracija motornih i priključnih vozila usmjerava se JP Cestama F BiH 40%, nadležnim kantonalnim ustanovama za ceste 35%, a nadležnim općinskim organima za lokalne ceste i ulice u gradovima 25%.

b) Donacija/grantova:

- sredstva općinskog budžeta,
- sredstva kantonalnog budžeta,
- sredstva federalnog budžeta,

Realizacije projekata i procjena vrijednosti njihove realizacije dati su okvirno. Jasno je da je nemoguće dati potpuno validnu finansijsku projekciju do 2028. godine, kao i projekte poredane po prioritetu realizacije i slijedu izvođenja.

Srednjoročni plan i program održavanja, zaštite, rekonstrukcije i izgradnje javnih puteva na području Općine Ilidža predstavlja pregled prioriteta, mjera i projekata za njihovo ostvarivanje koje

su na jednakom nivou značaja za ostvarivanje postavljenih ciljeva razvoja. Općinski načelnik i Općinsko vijeće odlučuje o prioritetima ulaganja i vremenskom usmjeravanju i planiranju provedbenih mjera.

Indikator uspjeha treba da pokaže napredak koji se ostvario implementacijom određenog projekta iz plana i programa. Praćenje i vrednovanje ostvarivanja razvojne vizije Općine Ilidža, omogućit će provjeru opravdanosti, učinkovitosti, ostvarivosti i stručne realizacije predviđenih projekata.

Ilidža, 20.12.2023.godine

OBRAZLOŽENJE

Pravni osnov za donošenje ovog Srednjeročnog plana i programa sadržan je u:

- članu 24. Zakona o cestama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 12/10, 16/10 i 66/13)
- članu 20. Zakona o cestama Kantona Sarajevo („Službene novine KS“, broj:01/22), i
- članu 4. Odluke o izmjenama odluke o razvrstavanju vangradskih lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo («Sl. Novine Kantona Sarajevo», br. 40/14).

Odredbama Zakona o cestama F BiH (Službene novine F BiH, broj 12/10, 16/10 i 66/13) i Zakona o cestama Kantona Sarajevo („Službene novine KS“, broj:01/22), ceste se dijele na javne i nerazvrstane.

Javne ceste su autoceste, brze ceste, magistralne, regionalne i lokalne ceste. Upravljanje autocestama i brzim cestama vrši JP Autoceste FBiH, upravljanje magistralnim cestama vrši JP Ceste FBiH, upravljanje regionalnim cestama vrše kantonalne ustanove za ceste i upravljanje lokalnim i nerazvrstanim cestama vrše nadležni općinski organi.

Mjerila i kriterije za razvrstavanje javnih cesta i odluku o razvrstavanju javnih cesta, osim lokalnih cesta, utvrđuje Vlada na prijedlog Federalnog Ministarstva prometa i komunikacija.

Odluku o razvrstavanju lokanih cesta donosi Vlada kantona na prijedlog nadležnog općinskog organa za poslove saobraćaja.

Odlukom o izmjenama i dopunama odluke o razvrstavanju vangradskih lokalnih cesta na području KS ("Sl. novine KS",br.40/14), utvrđene su lokalne ceste na području Općine Ilidža.

Obzirom na stvarnu nadležnost upravljanja na lokalnim i nerazvrstanim cestama, propisanu Zakonom o cestama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 12/10, 16/10 i 66/13) Zakonom o cestama Kantona Sarajevo („Službene novine KS“, broj:01/22), i Odlukom o izmjenama i dopunama odluke o razvrstavanju vangradskih lokalnih cesta na području KS ("Sl. novine KS",br.40/14), utvrđene su ulice koje su predmet Srednjeročnog plana i programa održavanja, zaštite, rekonstrukcije i izgradnje lokalnih cesta.

Imajući u vidu prikazano stanje cestovne infrastrukture na području općine Ilidža, te iznos finansijskih sredstava predviđenih budžetom za redovno održavanje, gradnju i rekonstrukciju lokalnih i nerazvrstanih cesta, predlažemo da Općinsko vijeće da saglasnost na Srednjeročni plan i program održavanja, zaštite, rekonstrukcije i izgradnje lokalnih i nerazvrstanih cesta na području općine Ilidža za period 2024-2028. godina, u skladu sa članom 24. stav 1. Zakona o cestama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 12/10, 16/10 i 66/13) i članom 20. stav 1. Zakona o cestama Kantona Sarajevo („Službene novine KS“, broj:01/22).